

Вовк, Лисиця і Осел

Іван Франко

Вовчик-братик і Лисичка-сестричка хитрили, поки хитрили, грішили, поки грішили, а далі стали та й кажуть:

— Годі нам грішити! Треба покаятися. Ходімо на прощу аж за море, аби відмолити свої гріхи.

Ходімо, то й ходімо. Зібралися, йдуть. Ішли, йшли, аж надибали Осла, що пасся на пасовиську.

— Здоров був, Ослику-братику! — промовили до нього.

— Здорові були, люди божі! — відповідає Осел.

Стали вони, ласо позирають на Осла, а далі Лисичка й мовить:

— А може би, ти, Ослику-братику, пішов з нами в дорогу?

— А куди ж вас господь провадить?

На прощу в далеку заморську країну.

— Що ж, я готов іти з вами.

— Ходи, синку, ходи, — поважно мовить Вовк, — з нами тобі безпечно буде, і розмова приємна по дорозі.

Чи довго вони там ішли, чи коротко, досить, що в найкращій згоді прийшли аж над море. Тут зараз Лисичка сюди-туди звинулася, знайшла кораблик, прип'ятий до берега, і гукнула на своїх. Посідали на кораблик, відв'язали його і пустилися плисти. Осел веслує, Вовк рулює, а Лисичка вітрил пильнує. Все їм так справно йде, аж душа радується.

Пливуть вони, пливуть, ба вже Вовк і Лисичка здорово поголодніли. Ослові байдуже; в кораблику на дні було настелено листя та соломи, от він і жує собі помалесеньку і веслує так, що аж піна бризкає.

— Слухайте, — говорить Лисичка. — Отеє ми при божій помочі серед моря, та хто його знає, чи доведеться нам доплисти до цілі?

— Бог ласкав, — мовить Осел і гребе далі.

— Так-то так, і я так думаю, — мовить Лисичка, похитуючи головою, — та що, коли ми дуже прогнівили його, милосердного.

— А то чим? — скрикнули в один голос Вовк і Осел.

— Забули висповідатися, поки виплили на море. Хіба не знаєте, який є звичай у побожних людей?

— Ай, ай, ай! — скрикнув Вовк. — Правда твоя, Лисичко! Гріх великий! Ану ж прийде буря і потопить нас, то що тоді буде? Не тільки тілом, але й душею загинемо на віки вічні.

— Що ж його робити? — питає стурбований Осел.

— Знаєте що, — мовить Лисичка, — сповідаймося одні одним на голос і відбудьмо покуту кождий за свої гріхи, а чень бог нам відпустить. Ти, Вовче, сповідайся мені, я

буду тобі, а Осел нам обом.

. — Добре! — мовить Вовк. — Тяжкі мої гріхи, Лисичко-сестричко. Коли бувало ввірвуся до кошари, то не ріжу одну Вівцю або дві, щоб наїстися, але замордую десять, двадцять із самої лютості.

— За такий гріх, Вовчику-братику, мусиш три дні постити і поклони бити. Та й мої гріхи не легші. Коли бувало влізу до курника, то не душу одну курку або дві, щоб наїстися і дітей погодувати, але видушу десять, двадцять із самої злої волі.

— О, за такий гріх, Лисичко-сестричко, мусиш чотири дні постити і поклони бити. А ти, Ослику-братику, чим бога образив?

— Пригадую собі, — мовив з сокрушенням серцем Осел, — що раз мій господар запряг мене до візка і цілий день возив мною гарбузи, дині, моркву, огірки і всяку ярину з огороду. Отоді-то з візка впав один огірок, я схилився, підняв його і з'їв. Більше не можу собі пригадати нічого.

— Ой грішнику темний! — у один голос завили Вовк і Лисичка. — Та се ж страшенний гріх! Хіба ж тобі дозволено їсти огірки? Се ж ти найголовнішу заповідь переступив. І за се нема для тебе ніякої покути, хіба смерть.

Поміркував Осел, куди воно річ іде, та й каже:

— Га, коли смерть, то смерть. Нехай хоч своєю смертю спокутую свій гріх. Та одного тільки мені жаль. Вибираючися в дорогу, я закопав на полі під каменем великий скарб, то шкода, щоби він так і пропав. Коли б ви, люди божі, видобули його та роздали на святі церкви, на служби божі та на милостиню за мою душу!

— Добре, Ослику-братику, добре, — мовив Вовк, — зробимо все, що кажеш, тільки розкажи нам, де лежить той скарб і по чім пізнати його схованку?

— Він лежить недалеко того місця, де ви мене здибали, а пізнати схованку по камені, що ним завалена нора. На тім камені видовбаний такий самісінький знак, як ось тут у мене на лівому копиті. Придивися йому добре, то зараз пізнаєш.

Підняв Осел ліву задню ногу, а Вовк нахилився, щоби поглянути, що там за знак на копиті. Та в тій хвилі Осел як не замахне ногою, як не фрасне Вовка копитом у зуби, аж Вовк перекинувся і стрімголов бабахнув у море. Там ще не встиг отямитися, а вже було по нім.

А Лисичка, бачачи, що сталося з Вовком, з великого переляку аж підскочила, та так нещасливо, що й сама впала в море і втопилася. А Осел плив, плив, поки не доплив щасливо до берега.